

Р Е Ш Е Н И Е

№ 242

гр.София, 18 февруари 2019 г.
В ИМЕТО НА НАРОДА

ВЪРХОВНИЯТ КАСАЦИОНЕН СЪД НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ, Трето наказателно отделение, в открито съдебно заседание на единадесети декември две хиляди и осемнадесета година, в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: КЕТИ МАРКОВА
ЧЛЕНОВЕ: ЛАДА ПАУНОВА
МИЛЕНА ПАНЕВА

при участието на секретаря Невена Пелова
и в присъствието на прокурора от ВКП КИРИЛ ИВАНОВ
като изслуша докладваното от съдия ПАУНОВА наказателно дело №998/2018 г., за да се произнесе, взе предвид следното:

Касационното производство е образувано по жалба от адв. Е. Я. – упълномощен защитник на подсъдимия Я. К. В., срещу решение № 22 от 22.08.2018г. по внохд № 275/2017г. по описа на Апелативен специализиран наказателен съд.

С присъда от 05.05.2017 г., постановена по нохд № 3128/2016г. на Специализирания наказателен съд, подсъдимият Я. К. В. е признат за виновен в това, че в периода 17.07.2015г. – 18.07.2015г. в [населено място] в съучастие като съизвършител с М. Й. Ч. с цел да набави имотна облага за себе си и за друго принудил чрез сила и заплашване Н. М. А. от [населено място] да им даде сумата от 2 000 лева, като на 17.07.2015г. предал на М. Ч. сумата от 1000 лева и на 18.07.2015г. отново предал сумата от 1000 лева на М. Ч. и с това му причинили имотна вреда в размер на 2000 лева, като деянието е придружено с причиняване на лека телесна повреда на Н. А., деянието е извършено от две лица, при условията на опасен рецидив за Я. В. по чл. 29, ал. 1, б. „а“ от НК, поради което и на основание чл. 214, ал. 2, т. 2, вр. ал. 1, вр. чл. 213а, ал. 3, т. 7, вр. чл. 213а, ал. 2, т. 2 и т. 4, вр. чл. 20, ал. 2, вр. чл. 29, ал. 1, б. „а“ от НК и чл. 54 от НК е осъден на девет години „лишаване от свобода“ при първоначален „строг“ режим и глоба в размер на 6 000лв., като е признат за невиновен и оправдан да е извършил деянието при условията на опасен рецидив по чл. 29, ал. 1, б. „б“ от НК.

Със същата присъда е осъден и подс. М. Й. Ч. за извършено престъпление по чл. 214, ал. 2, т. 1, вр. чл. 213а, ал. 2, т. 2 и т. 4, вр. чл. 20, ал. 2 от НК, като му е наложено наказание две години лишаване от свобода, отложено на основание чл. 66, ал. 1 от НК за изпитателен срок от пет години, и глоба в размер на 4 000 лева.

Съдът се е произнесъл по възлагане на направените разноски.

Присъдата е проверена по реда на въззивното производство по жалба на подсъдимия Я. В. и с решение № 22 от 22.08.2018г. по внохд № 275/2017г. по описа на АСНС, на основание чл. 337, ал. 1, т. 1 и т. 2, вр. чл. 334, т. 3, вр. чл. 314 от НПК е изменена за подс. Я. В. и е прието, че следва да бъде признат за виновен в това, че с цел да набави за друго (за М. Й. Ч.) имотна облага, е принудил чрез сила и заплашване Н. М. А. да извърши нещо противно на волята си – да даде на М. Й. Ч. сумата от 2 000 лева, като е

оправдан по обвинението да е целял да набави за себе си имотна облага. Наложените на подс. В. наказания са намалени съответно за наказанието „лишаване от свобода“ на шест години и за наказанието „глоба“ на 5 000 лева. Присъдата е потвърдена в останалата ѝ част.

В касационната жалба срещу въззивното решение, подадена от защитника на подс. В. – адв. Е. Я., се сочат всички касационни основания по чл. 348, ал. 1 от НПК. Изложени са доводи за неправилност и необоснованост на въззивното решение, противоречие в мотивите, произнасяне на същото при неизяснена фактическа обстановка, грешни фактически констатации и недоказаност на обвинението, вследствие на което се претендира нарушение на материалния закон и допуснати съществени нарушения на процесуалните правила. Развиват се доводи за допуснати съществени процесуални нарушения, свързани със събирането, проверката и оценката на доказателствата, превратно тълкуване на последните, както и с ограничаване правото на защита на подсъдимия В.. Твърди се, че решението на въззивния съд почива на противоречиви и тенденциозни свидетелски показания, както и че не са обсъдени противоречия между гласните доказателствени средства и експертните заключения. Заявява се и явна несправедливост на наказанието поради несъответствието му с целите на наказанието по чл. 36 от НК. Прави се искане за отмяна на атакуваното решение и оправдаване на подсъдимия.

В съдебно заседание пред касационната инстанция адв. Я. поддържа подадената касационна жалба съобразно изложените в нея доводи и направените с жалбата искания. Подчертава оплакванията за необоснованост на атакувания съдебен акт и за убеждаване на подс. В., като от тях прави извод за несправедливост на наказателния процес

Представителят на ВКП изразява мотивирано становище за неоснователност на касационната жалба.

Подсъдимият Я. В. моли да бъде оправдан.

Подсъдимият М. Ч. не участва лично в касационното производство. Упълномощеният му защитник - адв. П. В. изразява становище, че наложеното на този подсъдим наказание е справедливо.

Върховният касационен съд, след като обсъди доводите на страните и провери обжалваната присъда в пределите на правомощията си по чл. 347, ал. 1 от НПК, за да се произнесе, взе предвид следното:

Извършената от ВКС проверка за наличието на сочените в жалбата от защитника на подсъдимия В. касационни основания, сочи на извод за нейната НЕОСНОВАТЕЛНОСТ.

Преди всичко е необходимо да се посочи, че заявеното в касационната жалба оплакване за необоснованост на въззивното решение, не следва да бъде обсъждано, понеже, както многократно е възприемано в актовете на ВКС, съгласно разпоредбата на чл. 348, ал. 1 от НПК фактическата необоснованост на атакувания съдебен акт не съставлява самостоятелно касационно основание. Поради това, доводите в жалбата, че фактическите положения в съдебния акт не се подкрепят от събраните по делото доказателства, не съставлява процесуално годен обект на обсъждане. Касационната инстанция не може да подменя вътрешното убеждение на решаващите съдилища по фактите, включени в предмета на доказване по чл. 102 от НПК. Също така не разполага с процесуални възможности за самостоятелна оценка на доказателствените материали вместо въззивния съд, който е последна инстанция по фактите. ВКС се произнася в рамките на приетата от въззивния съд фактология, като е задължен да разгледа оплакванията за несъблюдаване на процесуалните правила при събиране, проверка и оценка на доказателствата.

От съдържанието на сезиращата касационна жалба е изводимо оплакване за допуснати при постановяване на атакувания съдебен акт съществени нарушения на процесуалните правила – касационно основание по чл. 348, ал. 3, вр. ал. 1, т. 2 от НПК, свързано с нарушаване на правно логическия процес на формиране на вътрешното убеждение на решаващия съд. Проверката на атакувания съдебен акт сочи, че нарушения на процесуалните правила, от категорията на съществените, не са допуснати при постановяване на атакуваното въззивно решение. Не се констатира пороци при осъществяване на дейността по събиране, проверка и оценка на доказателствата и средствата за тяхното установяване. В мотивите на съдебния си акт АСНС е извършил дължимия анализ на доказателствените източници, при спазване на правилата на формалната логика. Не е дерогирано задължението за обективно, всестранно и пълно изясняване на обстоятелствата, включени в предмета на доказване по чл. 13 и чл. 14 от НПК.

Конкретните доводи на касатора за противоречиви и „лъжливи“ свидетелски показания на А., А. и Ч. следва да бъдат обсъждани от касационната инстанция единствено на плоскостта дали са спазени правилата за формиране на вътрешното убеждение на решаващия съд. Такива пороци не се констатира, понеже кредитирането на свидетелските показания не е произволно, а след оценка на тяхната достоверност и надеждност, както и на кореспонденцията помежду им. Тези свидетелски показания са били подробно обсъдени от инстанциите по същество, като са преценени не само по отношение на собственото им съдържание, а и във връзка с другите обективни обстоятелства. В решението на въззивния съд са обсъдени показанията на пострадалия А., като са изложени съображения по отношение на тяхното кредитиране като обективни, логични и последователни, както и че същите намират пряко потвърждение в показанията на свидетелите А. и К., в писмения доказателствен материал и в заключенията на изготвените по делото експертизи. Показанията на свидетеля М. А., също са били внимателно проучени от въззивната инстанция, приемайки, че последните не съдържат съществени различия с показанията на А. по релевантните за делото факти. Анализирайки подробно показанията на св. А., АСНС аргументирано е приел, че не са налице противоречия между неговите показания дадени на досъдебната фаза и тези дадени в съдебната, отчитайки обстоятелството, че след прилагане на процедурата по чл. 281, ал. 1, т. 1 и т. 2 от НПК свидетелят е заявил, че всичко прочетено отговаря на истината и го поддържа. По отношение на показанията на св. Ч., апелативният съд подробно се е аргументирал защо ги кредитира от части и не намира основание за пълното им игнориране.

На твърдението на касатора за подкрепеност на обвинителната теза от „лъжливи“ и противоречиви показания – на свидетелите А., А., Ч., е отговорено във въззивното решение. АСНС е провел допълнително въззивно съдебно следствие, в хода на което е допуснал допълнителен разпит на свидетели, допуснал е до разпит свидетели по искане на защитата и е провел очни ставки за изясняване на твърдяните от противоречия в свидетелските показания. Събраният доказателствен материал е бил оценен в съответствие с правилата на формалната логика и контролираният съд е достигнал до защитен с аргументация извод, че следва да се довери на заявеното от пострадалия свидетел А., кореспондиращо с показанията на свид. А.. Тези гласни доказателствени източници, преценени във връзка с писмените доказателства и експертните заключения са дали възможност на съдебния състав да приеме за доказателствено обезпечени изводите за конкретното поведение на подсъдимите В. и Ч. спрямо свид. А.. Обстоятелствата, че свид. А. при медицинския преглед е заявил, че е бил паднал по стълбите, както и че не е подал жалба пред компетентните органи за извършеното спрямо него, а разказал за това в по-късен момент, правилно са били

оценени от решаващия съд като такива, не дискредитиращи показанията му за извършените спрямо него действия от двамата подсъдими, включително и относно конкретното участие на подс. В.. Заявеното при прегледа и неподаването на жалба за извършеното спрямо него е намерило логично обяснение както съобразно неговите показания, така и в заключението на съдебно психиатричната експертиза. В допълнение към изложените съображения, свързани с пълна кореспонденция на свидетелските показания на А. и А. за инкриминирания инцидент, следва да се посочи, че въззивният съд пространно и правилно е коментирал показанията на свидетелите М. и С., като ги е лишил от доверие в основната им част, аргументирайки невъзможността тези свидетели да са наблюдавали непосредствено развитието на събитията – предмет на производството, както и фактологическото им несъответствие с приети за установени обстоятелства. В този смисъл не може да бъде намерена основа за твърдението на касатора за избирателна оценка на доказателствата, доколкото всеки доказателствен източник в атакувания съдебен акт е бил обсъден внимателно и е аргументирано кредитирането с доверие на преценените като надеждни, достоверни и кореспондиращи помежду си доказателства.

По-нататък, липсва твърдяното от защитата противоречие в мотивите на въззивното решение по отношение на приетите въз основа на показанията на свид. С. М. фактически положения. В тази част на мотивите не се констатира противоречия, тъй като апелативният съд е кредитирал показанията на свид. М. единствено по отношение на факта, че след инкриминираното деяние същият се е срещал със свид. А., с който са обсъждали въпросния инцидент, както и че М. е организиран срещи между свид. А. и адв. Я., но не и че е бил очевидец на инцидента. Съдът е мотивирал вътрешното си убеждение излагайки достатъчно ясни, пълни и логични мотиви в тази насока. Доводът на жалбоподателя, че ако М. не е присъствал на инцидента в гаража, нямало как същия да знае за такъв инцидент и нямало причина да го обсъжда със свид. А., не е подкрепен с никакви логични аргументи. В случая, макар и въззивният съд да е приел, че свид. М. е „поискал да говори със свид. А. за случая с А.“, този факт не е в разрез с отхвърленото от съда обстоятелство, че същият е бил очевидец на инкриминираното деяние, поради което не е налице противоречие в тази част на мотивите.

По отношение на приетите по делото заключения на съдебно-медицинската експертиза и съдебнопсихиатричната и психологическа експертиза не се констатира пороци при тяхната оценка във връзка с формирането на решаващите изводи. Контролираният съд е изложил съображения в подкрепа на кредитирането на експертните заключения, съобразявайки, че същите са компетентни, обективни, ясни. Те са преценени и съвкупно с останалите доказателства по делото. Тази доказателствена оценка позволява да се проследи направеният извод за логическа връзка между приетото в експертните заключения и съдържащата се еднопосочна фактическа информация в кредитираните от инстанциите по същество свидетелски показания. Независимо че съдебномедицинската експертиза прави извод за варианти на причиняване на уврежданията на свид. А., изводимото от гласните доказателствени източници досежно конкретните физически въздействия върху пострадалия е в кореспонденция с един от експертните варианти, като от установената фактология се изключва падане като причина за уврежданията.

Тезата на касатора, че обвинението е било „скалъпено“, за да бъде уличен В., поради лично пристрастие на полицейските служители и тенденциозно отношение на последните към него, не намира никаква опора в материалите по делото. По делото не се установява разследващите органи да са се намирали в лични или служебни отношения с някой от свидетелите или обвиняемите по делото. Разследването е

протекло в законовите рамки, като липсват данни за тенденциозно отношение на разследващите органи към подс. В.. Впрочем, в подкрепа на горното въззивния съд в решението си е посочил, че разследването не е водено в насока да бъде уличен единствено подсъдимият В., като аналогично на неговото обвинение е било повдигнато и на подсъдимия Ч.. В тази връзка сочените от защитата обстоятелства за участие на свид. Ч. при сезиране на надлежните органи и за изречени от нея реплики „колкото повече жалби срещу В., толкова по-добре“, не са от характер да дискредитират изводите, направени от въззивния съд за безспорна и несъмнена установеност на фактическо поведение на подс. В., субсумиращо се под признаците на престъпния състав на изнудване. След като са установени по изискуемия от процесуалния закон начин фактически обстоятелства за конкретно извършени действия от подс. В., е без значение по какъв начин се е стигнало до разследване на извършеното от него деяние.

Формулираното от защитника оплакване за неизясненост на фактическата обстановка е изцяло декларативно и неподкрепено с конкретни доводи, тъй като не е посочено какви обстоятелства от фактическия състав на престъплението са останали неизяснени. Проверката на касационната инстанция не констатира неизяснени факти от предмета на доказване. Несъгласието на касационния жалбоподател с възприетите от контролирания съд фактически изводи, не може да обоснове оплакване по чл. 348, ал. 1, т. 2 от НПК.

Въззивният съд не е допуснал нарушаване на правото на защита на подсъдимия В. поради неуважаване на доказателствени искания на защитата. На страните, включително и на подс. В. и на упълномощения му защитник, е била осигурена пълната възможност, при равни условия и условия на състезателност, да участват активно в разпитите на свидетелите и експертите по делото. Страните по защитата са реализирали възможността да правят доказателствени искания и тези искания са били уважени от въззивния съд. По искане на защитата на подс. В. пред въззивната инстанция са разпитани свидетелите М. Д., И. С. и С. М. и са уважени исканията за допълнителен разпит на св. М. и за провеждане на очна ставка между св. М. и св. А.. Поради това е без основание оплакването за нарушаване правото на защита на подсъдимото лице поради неуважаване на доказателствените му искания. Поисканите от защитата доказателства не само са били събрани и проверени, но и са били обсъдени във връзка с останалата доказателствена съвкупност при постановяване на атакувания съдебен акт. Това, че съдът не е дал вяра на част от изложените от свидетелите М. и С. обстоятелства, като изводът за недостоверност е аргументиран, не може да се прецени като нарушаване на правото на защита на подсъдимия.

Като краен извод от изложените съображения следва да се посочи несъстоятелност на оплакването на касатора за нарушаване на правото на справедлив процес поради игнориране на оправдателни доказателства и тенденциозност при воденето на процеса целенасочено срещу подс. В.. Решаващият съд е обсъдил подробно както обвинителните, така и оправдателните доказателства, като не е игнорирал последните, а е обосновал възприемането на доказателствените източници като достоверни и надеждни, за да аргументира фактическите си изводи. Оплакването за тенденциозност на производството, основана на личността на подс. В., също не намира опора в материалите по делото. Изводите за фактите, обосноваващи съставомерността на поведението на този подсъдим, са направени в резултат на провеждане на състезателно производство, при гарантиране на възможността на подсъдимия да участва в проверката на доказателствата, с което не са злоупотребени процесуалните му права.

Изложените съображения дават основание на касационната инстанция да приеме, че при разглеждане на делото не са допуснати процесуални нарушения от категорията

на съществените, така че възраженията в касационната жалба в подкрепа на касационното основание по чл. 348, ал. 1, т. 2 от НПК, се възприемат като неоснователни.

Оплакването, свързано с касационното основание по чл. 348, ал. 1, т. 1 от НПК за нарушение на материалния закон при постановяване на въззивния съдебен акт, е посочено декларативно. В жалбата не се откриват данни в подкрепа на същото, като жалбоподателят обосновава нарушението на закона с необоснованост на въззивното решение и недоказаност на обвинението. Твърдението за недоказаност съставлява всъщност оплакване за необоснованост, а последната е изключена от касационния контрол. Основанието по чл. 348, ал. 1, т. 1 от НПК е самостоятелно и проверката по него се свежда само до съответствието между приетите фактически констатации и направените въз основа на тях правни изводи. В случая, с изменението на първоинстанционната осъдителна присъда по отношение на съставомерната цел на подсъдимия и потвърждаването на същата в останалата ѝ част, въззивният съд е прецизирал възприетата от първия съд правна квалификация на извършеното от подс. В. като престъпление по чл. чл. 214, ал. 2, т. 2, вр. ал. 1, вр. чл. 213а, ал. 3, т. 7, вр. чл. 213а, ал. 2, т. 2 и т. 4, вр. чл. 20, ал. 2, вр. чл. 29, ал. 1, б. „а“ от НК. Правилно въззивният съд при установените факти е приел, че с поведението си подс. В. не е целял набавяне на имотна облага за себе си, а за друго – подс. Ч.. В този смисъл са без основание доводите на касатора за липса на пряк умисъл и користна цел у В., защото прекият умисъл се обосновава от фактическите данни за обективизираното му поведение, сочещо на съзнаване на обстоятелствата на упражнена принуда спрямо свид. А. във формите на сила и заплашване, насочена към осъществяване на определено действие от страна на пострадалия, противно на волята му, както и на наличието на користна цел – набавяне на имотна облага другиму – на подс. Ч.

Във връзка с претенцията в касационната жалба за отмяна на атакуваното решение и признаване на подс. В. за невиновен и оправдаването му, следва да се отбележи, че такова искане е несъвместимо с оспорване на възприетите фактически положения, защото касационната инстанция има правомощие да оправдае подсъдимото лице само в рамките на установените фактически положения. Освен това в конкретния случай установената фактическа обстановка категорично сочи на съставомерно поведение на подс. В., така че искането за оправдаването му, което може да бъде сторено само в хипотезата на чл. 24, ал.1 т. 1 от НПК, е лишено от основание.

При проверката на атакуваното въззивно решение ВКС не констатира наличие на касационното основание "явна несправедливост" на наложеното на подс. В. наказание, каквото оплакване се заявява в жалбата, изготвена от неговия защитник и се аргументира с недоказаност на обвинението. Постановеното от въззивния съд намаляване на наказанието лишаване от свобода на шест години и на наказанието глоба на 5 000лв. е в съответствие с цялостната преценка на обстоятелствата, влияещи върху отговорността на подсъдимия. Не се констатират, а и не се сочат от касатора, неотчетени обстоятелства, сочещи на необходимост от допълнително облекчаване на наказателно правното му положение. Законоустановените критерии за индивидуализация на наказанието са били спазени от въззивния съд, като определените на подс. В. наказания са напълно в унисон с целите по чл. 36 от НК. Поради това, касационната инстанция не намира да е налице явна несправедливост на наложените на подс. В. наказания и това обосновава липсата на основание за изменение на атакувания съдебен акт с намаляване на размера на наказанията „лишаване от свобода“ и „глоба“.

По изложените съображения касационната инстанция намери подадената жалба от защитника на подс. В. за неоснователна, поради което счете, че същата следва да бъде оставена без уважение.

Водим от горното и на основание чл. 354, ал. 1, т. 1 НПК, Върховният касационен съд,
Трето наказателно отделение

Р Е Ш И :

ОСТАВЯ В СИЛА решение № 22 от 22.08.2018 г., постановено по внохд № 275/2017 г. по описа на Апелативен специализиран наказателен съд.

Решението е окончателно.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: 1.

2.